

KRZYSZTOF J. GUZEK
POLSKIE TOWARZYSTWO WEKSYLOLOGICZNE

"STARS AND STRIPES"
A SPRAWA POLSKA

**Amerykańska etykieta flagowa
i jej wpływ na polskie weksylia**

**Omówienie referatu
wygłoszonego na posiedzeniu
Polskiego Tow. Weksylologicznego
w grudniu 2017 r.**

Z D U N Y k / Ł O W I C Z A - L I S T O P A D 2 0 1 7

"Stars and Stripes" a sprawa polska.

Amerykańska etykieta flagowa i jej wpływ na polskie weksylia.

Stany Zjednoczone posiadają wyjątkowo precyzyjnie opracowany protokół flagowy – zwany amerykańskiej literaturze przedmiotu jako "**Flag Etiquette**" ("Etykieta Flagowa") – w postaci aktów prawa federalnego

Podstawowe akty prawne dotyczące etykiety flagowej, obejmujące niezwykle szczegółowo i precyzyjnie określone zasady ekspozycji flagi państwowej Stanów Zjednoczonych znajdują się w materiałach Kongresu USA (CRS Report), jednakże nie są one dostępne obcokrajowcom (sic!) [1]

Dodajmy, iż jeszcze bardziej szczegółowo określone są kanony ekspozycji flagi USA, a także i chorągwi, sztandarów i innych tego typu weksylów w US Army, zaś szczególnie w regulaminach amerykańskich Marine's, czyli Korpusie Piechoty Morskiej, elitarniej formacji amerykańskich sił zbrojnych [2]

Korzystając okazji należy poświęcić parę słów fladze państwowej Stanów Zjednoczonych, zwyczajowo zwaną "**Stars and Stripes**". która w historii zyskała niezwykle zaszczytną nazwę własną – **THE FLAG** [3],

The Flag

Zyskała ją po bitwie o wyspę wulkanicznego pochodzenia Iwo Jimę (w języku japońskim: *Wyspa Siarki*), która trwała od połowy lutego do końca marca 1945 r. i była najbardziej zaciętą i krwawą bitwą na Pacyfiku; poległo w niej ok. 60.000 Japończyków, a krwawa daninę zapłacił Korpus Piechoty Morskiej USA.

Najbardziej zażarte walki toczyły się o dominującą nad wyspą, silnie ufortyfikowaną górę Suribachi. Po dotarciu na szczyt Marine's zatknęli flagą amerykańską a jej widok

---

[1] Tzw. "CRS Report's" – Raporty Congressional Research Service.. Niżej podpisany uzyskał dostęp do tychże federalnych aktów prawnych dzięki osobistym kontaktom nawiązanych podczas uczestnictwa w światowych kongresach nauk heraldycznych, bowiem w przebiegu tych kongresów przewija się również tematyka weksylologiczna.

[2] Niezwykle precyzyjny zakres amerykańskiego ceremoniału flagowego - opracowany w United States Army Institute of Heraldry - jest znany niżej podpisanemu, jednakże jego szczegółowe omówienia pomijamy w tym opracowaniu. W aneksie do niniejszego poszytu zamieszczamy jedynie jego resume. Dodajmy, iż bibliografia flagi amerykańskiej obejmuje ponad 40 wydawnictw książkowych – w świetle publikacji dotyczących symboli Rzeczypospolitej - a są one nieliczne! – można tylko Jankesom pozazdrościć szacunku w kulturowaniu własnych, narodowych tradycji..

[3] Szczególne honory zyskała flaga amerykańska po bitwie na Iwo Jimie – najbardziej krwawej bitwie na Pacyfiku podczas II wojny światowej. Bitwa ta posiada obszerną bibliografię – jedna z licznych publikacji książkowych – Haynes F., Warren J.A.: "*Iwo Jima. Najkrwawsza Kampania na Dalekim Wschodzie*" – znajduje się w księgozbiórce KJG.

wzbudził entuzjazm wśród obecnych na plaży żołnierzy amerykańskich i zdecydowanie podniósł im ducha bojowego, mocno nadwyrężonego wskutek olbrzymich strat poniesionych podczas walk o wyspę.

Na szczycie Marine's już 25 lutego 1945 r. zatknęli dwie flagi amerykańskie. Pierwsza z nich była zbyt mała i słabo widoczna z plaż – więc znaleziono większą, o wymiarach 2,5 x 1,5 m.

Pierwsza flaga wzniesiona nad szczytem Suribachi.

Obecny na miejscu reporter wojenny Rosenthal wykonał zdjęcie tej drugiej flagi i zostało no błyskawicznie, bo w ciągu 48 godzin (sic !), opublikowane w amerykańskiej prasie wzbudzając wśród zmęczonych już wojną Amerykanów entuzjazm.

Druga flaga na szczycie Suribachi w fotografii Rosenthala.

Zdjęcie to niemal natychmiast stało się kulturowa ikoną. Fotografia ta do dzisiejszego dnia pozostaje bardzo ważnym symbolem narodu amerykańskiego – oznacza determinację i męstwo w dramatycznych okolicznościach. Uwieczniony został w ten sposób fundamentalne cechy Marine's: praca zespołowa, dyscyplina, determinacja, profesjonalizm, roztropność oraz odwaga [4].

Jeszcze w 1945 r. poczta amerykańska wydała w dużym nakładzie 3-centowy znaczek z grupą żołnierzy uwiecznioną na fotografii Rosenthala

---

[4] Haynes F., Warren J.A.: *"Two Jima. Najkrwawsza Kampania na Dalekim Wschodzie"*, Wyd. Bellona, Warszawa 2010, s. 125.

Znaczek pocztowy z grupą Marine's z Iwo Jimy

"**The Flag**" na stałe weszła do panteonu amerykańskich symboli narodowych, Jej oryginał przechowywany jest w Narodowym Muzeum Korpusu Piechoty Morskiej USA.

Oryginał postrzępionej przez wiatr flagi z góry Suribachi

W 1954 roku rzeźbiarz Felix de Weldon stworzył – na podstawie zdjęcia Rosenthala – monumentalny pomnik Wysiłku Wojennego Korpusu Piechoty Morskiej (ang.: *USMC War Memorial*) w Waszyngtonie.

Pomnik Wysiłku Wojennego Korpusu Piechoty Morskiej

Pomnik został odsłonięty w 1954 r. przez prezydenta Dwight'a D. Eisenhowera w 179 rocznicę utworzenia Korpusu Piechoty Morskiej, natomiast w 1961 r. prezydent J.F. Kennedy zezwolił aby "The Flag" była podniesiona na pomniku przez cały czas. Tak więc tenże pomnik jest jednym z niewielu publicznych miejsc z USA w których jest to dozwolone – co świadczy o przyznanych temu memoriałowi niezwykłych honorach.

Jest jeszcze inny ciekawy aspekt związany z ekspozycją flagi amerykańskiej. Otóż Jankesi potrafią eksponować ją w pomieszczeniu o którym niegdyś się mawiało: " ... iż tamże król piechotą chadza !"; ba – potrafią uczyć z flagi nawet ... majtki ! No cóż, co kraj to obyczaj.

No comments !

Mimo wyżej wspomnianych, dość frywolnych obyczajów dotyczących używania przez Amerykanów flagi narodowej, podlega ona dość surowej ochronie w przypadku jej publicznego niszczenia, bowiem w takim przypadku grozi surowa odpowiedzialność karna.

Do takiego wydarzenia doszło m.in. podczas kampanii wyborczej w 2008 r.

Publiczne spalenie flagi USA podczas kampanii wyborczej w 2008 r.

W 1984 r. sąd stanowy Teksasu skazał jednego z obywateli amerykańskich za spalenie flagi USA przed budynkiem w którym odbywał się zjazd partii republikańskiej. Sprawa trafiła do Sądu Najwyższego, który orzekł iż wyrok sądu stanowego jest sprzeczny z Pierwszą poprawką do Konstytucji USA gwarantująca wolność wypowiedzi, a spalenie flagi stanowi sposób wyrażania swojej opinii. Wyrok ten spotkał się z protestami białego Domu, jak również i Senatu i izby reprezentantów. Odezwały się też głosy weteranów, którzy z narażeniem życia bronili flagi narodowej w czasie drugiej wojny światowej; wskazywali, że gwiazdzisty sztandar wzmocnił swój prestiż w czasie wojny w Zatoce Perskiej.

Grupa polityków pod przewodnictwem prezydenta Busha próbowała wprowadzenia do Konstytucji poprawki mającej na celu ochronę symbolu państwowego jakim jest The Flag przed poniżeniem i zniewagą, jednakże napotkali oni silny opór ze strony środowisk prawniczych.[5]

W związku z powtarzającymi się tego typu aktami znieważenia flag państwowej USA, szczególnie w trakcie ostatniej prezydenckiej kampanii wyborczej, gdy dochodziło do takich incydentów podczas protestów przeciwników wyboru kandydata republikanów. Donald Trump jeszcze jako prezydent-elekt zapowiedział surowe konsekwencje za palenie flagi USA – rok więzienia, a nawet utratę obywatelstwa amerykańskiego. [6]

[5] Gulla J.: " *Pasy, gwiazdy i emocje*", O'Kay America, Nr 3/1991 (egzemplarz w Arch. KJG)

[6] " *Trump ostro: za spalenie flagi – utrata obywatelstwa*", www.telewizjarepublika.pl , 29 listopada 2016

W historię flagi Stanów Zjednoczonych wpisał się jeszcze jeden bardzo interesujący obyczaj weksylologiczny – nie usankcjonowany żadnymi przepisami prawa ! - któremu warto poświęcić parę słów, bowiem ma on niespodziewane odniesienie do dziejów symboli Narodu Polskiego.

Zgodnie z tradycjami płachta flagi amerykańskiej (zwanej w literaturze przedmiotu *National Flag*) może być obszyta złotymi frędzlami dla zwiększenia jej piękna.

Amerykańska flaga narodowa obszyta złotymi frędzlami

Po raz pierwszy flaga obszyta frędzlami ukazała się w 1835 r., a w 1895 r. tę formę weksylium z frędzlami wprowadzono w amerykańskim ceremoniale wojskowym.. Stała się ona źródłem licznych protestów iż flaga narodowa obszyta frędzlami ma charakter sztandaru wojskowego a nie chorągwi cywilnej. – lecz według opinii prokuratora generalnego decyzja w tej mierze należy do dowódców armii i marynarki wojennej. Amerykańskie sądy federalne nie uwzględniły tych protestów, natomiast Wojskowy Instytut Heraldyki posiadający nadzór nad wojskowymi weksyliami orzekł, iż nie ma żadnych implikacji w narodowej i wojskowej symbolice w zakresie zastosowania frędzli.

Ozdobione frędzlami flaga narodowa wraz z flagami rodzajów sił zbrojnych USA są więc tradycyjnie prezentowane podczas wszelkich oficjalnych parad.

Parada wojskowa w Fort Myer, Virginia w listopadzie 2001 r.

*The Flag oraz sztandary rodzajów sił zbrojnych US Army obszyte frędzlami (od prawej):
Wojsk Lądowych, Korpusu Piechoty Morskiej, Marynarki Wojennej. Sił Powietrznych
i Straży Ochrony Wybrzeża . Zwraca uwagę precedencja sztandarowych weksyliów –
na najbardziej honorowym miejscu (pierwsza z prawej) znajduje się flaga USA.*

Tradycyjny zwyczaj obszywanie narodowej flagi frędzlami przyjął się wśród Polonii amerykańskiej – stąd też na polonijnych paradach w Stanach Zjednoczonych można często zaobserwować polskie flagi biało-czerwoną i biało-czerwona z herbem Orzeł Biały na białym pasie obszytą złotymi frędzlami !

*Parada Polonii amerykańskiej z flagami obszytymi złotymi frędzlami.[7]
Światowy Zjazd Polskich Kombatantów - Warszawa, 14-15 sierpnia 1992 r.
Defilada kombatantów polskich ze Stanów Zjednoczonych przed Grobem Nieznanego Żołnierza.*

Flagi polskie - biało-czerwone w pas bez herbu i z herbem Orła Białego (o różnych proporcjach, innych od proporcji flagi państwowej RP - 5 : 8) - zwyczajem amerykańskim przytwierdzone są do drzewca i obszyte złotą frędzlą, zaś drzewce jest zwieńczone orłem. W ten sposób flagom polskim nadano cechy chorągwi - a więc weksylium, w którym płat jest przytwierdzony do drzewca posiadającego zwieńczenie w postaci przestrzennej figury (tu: orła), i obszyte frędzlą.

Jest to powszechny sposób demonstrowania przez Polonię Amerykańską (również w Ameryce Południowej) demonstrowania swojej przynależności do Narodu Polskiego [8]. Flagi polskie w formie i funkcji chorągwi są przez Polonię używane podczas okolicznościowych, oficjalnych defilad.

Opisany powyżej weksylogiczny, tradycyjny obyczaj amerykański, został niespodziewanie przeniesiony do Polski.

Życie dopisało niespodziewany i praktycznie nie zauważony dalszy ciąg do historii polskich weksyliów państwowych z płatem obszytym złotą frędzlą. Narodowa katastrofa pod Smoleńskiem na terenie Federacji Rosyjskiej dostarczyła bardzo interesujący przyczynek do dziejów polskich symboli narodowych.

[7] *Kurier Polonijny*, Nr 2 Wrzesień 1992 (Egz. w Arch. KJG)

[8] Podczas prac specjalnego zespołu ds. opracowania projektu nowej ustawy o symbolach i znakach Rzeczypospolitej Polskiej, powołanego w 2004 r. przy Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej, niżej podpisany złożył postulat aby w przyszłej ustawie o naczelnym znakach i symbolach Rzeczypospolitej uwzględnić zapis o symbolu światowej Emigracji Polonijnej oparty o praktyczne używanie przez Polonię flag biało-czerwonych oplecionych na swoim pałacu złotymi frędzlami. Wprowadzenie do materii ustawowej tego typu weksylium byłoby wyjątkowym honorem dla światowej emigracji polonijnej. Niestety, zgłoszony przez niżej podpisanego w tej sprawie postulat został ... wyrzucony do kosza przez tenże zespół (zdominowany przez tzw. warszawkę). I tak utopiono dziecko z kąpielą ... Zagadnienia dotyczące "*Chorągwi Polonii*" są przedmiotem teoretycznych badań weksylogicznych niżej podpisanego i .. być może – będą opublikowane w niedalekiej przyszłości na *webside* Pogotowia Flagowego - www.pogotowieflagowe.pl

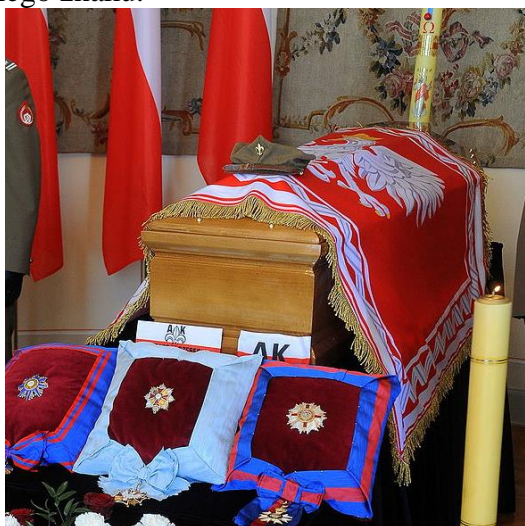
W dramatycznej sytuacji narodowej tragedii, jaką była katastrofa smoleńska popełniono w ceremonii pogrzebowej szereg *vaux pas*, nie było bowiem przygotowanego scenariusza uroczystego pochówku głowy państwa, a zastosowany scenariusz został sporządzony *ad hoc* z uwzględnieniem niektórych zasad stosowanych w takiej sytuacji w latach Drugiej Rzeczypospolitej [9].

Trumna ze szczątkami Prezydenta Rzeczypospolitej śp. Lecha Kaczyńskiego została nakryta Proporcem Prezydenta wg oficjalnego wzoru [10].

Proporzec Prezydenta Rzeczypospolitej wz. 1996 jako zwierzchnika Sił Zbrojnych RP i trumna ze szczątkami śp. Lecha Kaczyńskiego okryta Proporcem

Nieco odmienna była ceremonia pogrzebowa śp. Ryszarda Kaczorowskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej na Uchodźstwie. Podczas ceremonii Jego pożegnania w Belwederze trumna była okryta również Proporcem Prezydenta [11] – jednakże płat proporca był obszyty złotą frędzlą mimo iż wśród oficjalnych weksyliów państwowych Trzeciej Rzeczypospolitej nie ma takiego znaku.

Pożegnanie śp. Ryszarda Kaczorowskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej na Uchodźstwie w Belwederze. Wystawiona publicznie trumna okryta Proporcem Prezydenta obszytym złotą frędzlą

[9] Szczegółowa analiza ceremoniału pogrzebowego dwóch Prezydentów Rzeczypospolitej – ś.p. Lecha Kaczyńskiego i śp. Ryszarda Kaczorowskiego – nie jest przedmiotem niniejszych rozważań. W archiwum niżej podpisanego znajduje się bardzo bogata ikonografia dokumentująca przebieg uroczystości pogrzebowych, na podstawie której można wykazać popełnione niezręczności. Niestety, w przeciwieństwie do Etykiety Flagowej USA w Polsce nie ma opracowanego ceremoniału pogrzebowego głowy państwa, a zawarte w ceremoniale Wojska Polskiego zasady regulujące ogólne postępowanie w sytuacji pochówku osób stanu wojskowego budzą zastrzeżenia. Zagadnienia te są przedmiotem nie publikowanych opracowań – KJG: "*Pompa funebris w kulturze sarmackiej a ceremoniał ogrzebowy w latach Drugiej Rzeczypospolitej*", Marzec 1998 oraz KJG: "*Flagi i barwy Rzeczypospolitej w oficjalnym ceremoniale pogrzebowym*", Kwiecień 2010.

[10] Monitor Polski, Nr 14 z 1996 i nowelizacja: Monitor Polski, nr 82 z 2005

Można przypuszczać, że obszycie złotą frędzlą płata Proporca Prezydenta Rzeczypospolitej było w tym przypadku oddaniem honorów dla Polonii, gdyż ś.p. Ryszard Kaczorowski był Prezydentem RP na Uchodźstwie – a więc najwyższym dostojnikiem wśród emigracyjnej Polonii.

Nie jest wiadome z czyjej inicjatywy obszyto proporzec złotą frędzlą – prawdopodobnie dokonano tego aktu na życzenie Polonii.

W trakcie drugiego pochówku R. Kaczorowskiego w 2012 r. Proporzec Prezydenta nie był – zgodnie ze zwyczajami Polonii - już obszyty frędzlą. [12]

Trumna ś.p. Ryszarda Kaczorowskiego podczas drugiego pochówku w Świątyni Opatrzności Bożej – płat Proporca Prezydenta nie jest obszyty frędzlą.

W listopadzie 2012 r. w ramach ustaleń z NATO przybył do Polski pierwszy pododdział amerykańskich sił zbrojnych lotniczych – *Aviation Detachment* – i na lotnisku wojskowym w Łasku odbyła się oficjalna ceremonia powitania. [13]

Pododdział amerykański wystąpił tradycyjnie ze swoją flagą narodową obszyta frędzlami, lecz jednocześnie – zapewne dla uhonorowania gospodarza, którym były polskie wojska lotnicze i zgodnie z amerykańskim ceremoniałem wojskowym – wystąpił z białoczerwoną flagą Rzeczypospolitej, również obszyta złotymi frędzlami !

---

[11] W tym przypadku organizatorzy ceremoniału pogrzebowego sięgnęli do zwyczajów z czasów Drugiej Rzeczypospolitej. Wówczas przy pochówkach sprowadzanych do kraju szczątków wybitnych Polaków (np. generała Józefa Bema) okrywano trumny sporządzanym *ad hoc* weksylium z wizerunkiem orła białego w czerwonym polu, wzorowanym na Chorągwi Rzeczypospolitej wprowadzonej w życie ustawą z 1919 r.

[12] Przebieg ceremoniału podczas drugiego pochówku ś.p. Ryszarda Kaczorowskiego wzbudził szereg kontrowersji. Istnieje na ten temat obszerna bibliografia publikacji prasowych.

[13] Leśniewicz W.L.: "*Pierwszy amerykański oddział już na stałe w Polsce*", Dziennik Łódzki Nr 263 z 10-11.11.1992 r. (wycinek bez paginacji Arch. KJG).

W historii polskich symboli państwowych był t pierwszy tego typu przypadek gdy przytwierdzona do drzewca płachta flagi państwowej Rzeczypospolitej została – zgodnie z wojskowym ceremoniałem US Army – obszyta złotą frędzlą, W ten sposób nadano temu wksylium charakter wojskowej chorągwi !

Pododdział amerykańskich wojsk lotniczych na lotnisku w Łasku – 11 listopada 2012 r. W poczcie sztandarowym flaga narodowa USA i flaga biało-czerwona Rzeczypospolitej obszyte złotymi frędzlami, po prawej niebieski proporzec (guidon) pododdziału.

Można się spodziewać iż - mimo iż w systemie polskich wksyliów państwowych formalnie nie istnieje tego typu chorągiew utworzona na bazie flagi RP z herbem Orzeł Biały na białym pasie obszyta frędzlami – ten obyczaj prawdopodobnie wejdzie na stałe w oficjalnych ceremoniałach towarzyszących uroczystościom z udziałem Wojska Polskiego wraz z przebywającymi w ramach współpracy z NATO na terenie Polski jednostkami Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych.

Z kronikarskiego obowiązku odnotujmy iż w 2007 r. wprowadzono do ceremoniału Wojska Polskiego flagę RP z godłem przytwierdzoną do drzewca, przeznaczoną do używania przez podczas oficjalnych uroczystości poza granicami kraju i w kontaktach międzynarodowych na terytorium Rzeczypospolitej [14].

Flaga państwowa RP z godłem wprowadzona w Wojsku Polskim – sposób mocowania do drzewca

[14] Zarządzenie Nr 31/MON z dn.3 grudnia 2007 r., Dziennik Urzędowy Ministerstwa Obrony Narodowej nr 23, poz .236. To dość kuriozalne wksylium – wszak Batalion Reprezentacyjny WP ma nadany przez Prezydenta RP swój sztandar jednostki wojskowej – nie posiada płata obszytego złotą frędzlą. Omówienie tegoż niespodziewanego a interesującego aspektu używania flagi państwowej RP z godłem wykracza jednakże poza ramy niniejszego opracowania – jest przedmiotem dalszych badań niżej podpisanego zmierzających do wyjaśnienia genezy powstania tego wksylium pod roboczym tytułem : KJG: *"Wojsko Polskie z namiastką sztandaru. Geneza – wzór – funkcja"*.

Defilada w Moskwie - 9 maja 2010 r.

Z tego typu dość kuriozalną chorągwią obcą tradycjom Wojska Polskiego [15], wystąpił poczet sztandarowy kompanii reprezentacyjnej WP podczas defilady w Dniu Zwycięstwa w Moskwie.

[15] Wojsko Polskie ma swój tradycyjny i historyczny sztandar, przywrócony ustawą z 1993 r. o znakach Sił Zbrojnych RP, okupiony żołnierską krwią we wrześniu 1939 r. oś wspomnieć, iż z ponad 230 sztandarów Wojska Polskiego w kampanii wrześniowej nie dostał się w ręce Niemców hitlerowskich a n i j e d e n z nich ! [vide: Satora K. "*Opowieści wrześniowych sztandarów*", IW PAX, Warszawa 1990 – Ex Libris KJG] Te niezwykle zaszczytne honory bojowe są wyraźnie deprecjonowane przez wprowadzenie pocztu sztandarowego z flagą państwową !

Krzysztof J. Guzek
Polskie Tow. Weksylologiczne

Suplement

Warto wspomnieć o dwóch przypadkach polskiej *jankesomanii* – gdyż po przemianach ustrojowych w Polsce wystąpiła u niektórych obywateli Rzeczypospolitej niespodziewana a niczym nie uzasadniona akceptacja amerykańskich obyczajów flagowych.

Oto właściciel zabytkowych ruin Zamku Prymasowskiego w Łowiczu, które nabył od miasta za 100.- starych zł. (sic !), podniósł był nad ruinami narodową flagę amerykańską "Star & Stripes", aby – jak stwierdził – dodać ruinom splendoru. Hm ... Odnosiło się wrażenie jże wyrastające z mazowieckiej równiny zamkowe wzgórze z ruinami na szczycie zdobywała ongiś US Army, a zwłaszcza amerykańscy Marine's - bowiem zamek był ongi otoczony bagnami. Oto megalomania lokalnego prominenta . [*]

I drugi przykład fałgowej *jankesomanii*: jedno z ilustrowanych czasopism zajmujące się wystrojem wewnątrz mieszkalnych zalecało udekorowanie ściany ... flagą amerykańską, nie bacząc na fakt iż jest to równoznaczne nie tylko z nadużyciem lecz wręcz zniewagą weksylium obcego państwa. Oprotestowany przez niżej podpisanego taki sposób dekoracji mieszkalnego pomieszczenia został jednakże przez redakcję uwzględniony.

Wždy Polacy nie gęsi, też swe znaki mają ! Znaj proporcje, Mocium Panie ! !!

KJG

[*] Guzek K.J.: "*Konfederat barski z Łowicza*", Wrzesień 2001 (tekst niepublikowany – w Arch. KJG)

A N E K S

W świetle przedstawionych faktów należy postawić pytanie: czy paradowanie Polonii z flagą państwową Rzeczypospolitej obszytą złotymi frędzlami nie jest nadużyciem jednego z oficjalnych symboli Państwa Polskiego, który podlega ochronie prawnej? Wszak nie ma wśród ustawowych weksyliów Rzeczypospolitej flagi z godłem państwowym na białym pasie której płachta jest ozdobiona (sic!) frędzlami!

Zwróćmy tu uwagę na istotną okoliczność, a mianowicie zdecydowana większość Polonii amerykańskiej to obywatele Stanów Zjednoczonych, a nie Rzeczypospolitej ...

*Bialo-Czerwona podczas uroczystości odsłonięcia Pomnika Katyńskiego -
New Jersey, NY 1980*

Nie jest natomiast weksylologicznym nadużyciem powiewająca **Bialo-Czerwona** – a więc flaga o polskich barwach narodowych – podczas odsłonięcia Pomnika Katyńskiego, ufundowanego przez Polonię w Nowym Jorku. Jak widać na poniższym zdjęciu – nie ma ona złotych proporcji Pitagorasa 5 : 8, przewidzianych dla flagi państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

Bialo-Czerwona czyli flaga o polskich barwach narodowych

Powstaje zatem problem – pod jakim symbolem ma występować Polonia identyfikując się ze swoimi korzeniami ojczystymi? Odpowiedź może być banalnie prosta, zacytujmy więc pierwszą strofę wiersza Stanisława Bełzy:

*" Kto ty jesteś?
— Polak mały.
— Jaki znak twój?
— Orzeł Biały..."*

Tym oto sposobem Polonia amerykańska identyfikując się ze swoją Ojczyzną mogłaby występować pod **Znakiem Orła Białego** – jak na obrazie Jana Styki z alegorią Polonii ! Ale jakim ?

Monumentalna, narodowa alegoria z roku 1891 – obraz "POLONIA" Jana Styki .[*]

Fragment obrazu "Polonia" : Polska w białej szacie bez winy zniewolona, przykuta do skały (po lewej u góry), ale Matka Boska Królowa Polski nad nami czuwa (po prawej u góry), w centrum Tadeusz Kościuszko z chorągwią z białym orłem na czerwonym bławacie.

Obraz Jana Styki stał się inspiracją do opracowania **Chorągwi Polonii**. Sięgnięto więc do wspaniałych tradycji historii Dawnej Polski i na tej bazie powstał autorski projekt weksylium dla amerykańskiej Polonii.

[*] **Alegoria** –symboliczne, umowne przedstawienie treści pojęć oderwanych za pomocą zastępczego obrazu. W sztukach plastycznych jest to często **personifikacja** – przedstawienie pojęć abstrakcyjnych w postaci ludzkiej, w tym przypadku w postaci kobiety. Alegoryczne przedstawienia występują w sztukach plastycznych od starożytności, [w]: *"Słownik terminologiczny sztuk pięknych"*, prac. zbior. pod red. Stefana Kozakiewicza, PWN 1969

Na czerwonym bławat barwy karmazynu polskiego wprowadzono wizerunek Orła Białego z czasów świetności Rzeczypospolitej – z herbu Stefana Batorego [**], a więc z rodzowym herbem króla "Wilcze Kły".

Herb króla Stefana Batorego wg herbarza Paprockiego

Na stronie głównej umieszczono wizerunek orła białego w koronie zastępując herb rodowy króla tarczą w barwach biało-czerwonych w słup, zaś na stronie odwrotnej – dewizę "BÓG, HONOR I OJCZYZNA". Pole bławatu jest dwustronnie złotym motywem roślinnym.

strona główna

strona odwrotna

*Chorągiew Polonii Amerykańskiej – projekt autorski A.D. 2014
by © Krzysztof J. Guzek, PTVex. (gwasz, oryginał w Arch.KJG)*

[**] *"Herbarz rycerstwa polskiego"* Bartosza Paprockiego z 1584 r., WAiF (reprint z egzemplarza udostępnionego przez Bibliotekę Narodową), Warszawa 1988 [Ex Libris KJG]

*Studyjny projekt autorski flagi dla Polonii amerykańskiej A.D. 2014
by © Krzysztof J. Guzek /PTVex. (gwasz, oryginał w Arch. KJG)*

Odnotujmy, iż w trakcie prac koncepcyjnych nad wzorem weksylologicznego symbolu dla amerykańskiej Polonii powstał także studyjny projekt flagi – na białoczerwonej płachcie (a więc o polskich barwach narodowych) umieszczony został herb Orzeł Biały – w kartuszu o polu czerwonym, zwieńczonym koroną zamknięta znajduje się godło herbu w postaci wizerunku białego orła jak na bławacie Chorągwi Polonii, z tarczą o barwach biało-czerwonych w słup [***].

*Krzysztof J. Guzek
P.T.Vex.*

[***] Koncepcja Chorągwi Polonii i flagi dla Polonii amerykańskiej jest szerzej omówiona [w]:
KJG: *"Flagi państwowe Rzeczypospolitej i flaga Polski. Geneza -wzór i barwa - uzasadnienie"*,
Czerwiec 2014 (opracowanie niepublikowane – oryginał w Arch. KJG).

Zduny k/ Łowicza, w listopadzie AD 2017.